Eierskapspolitikk for Lier kommune

Vedtatt av kommunestyret 22.09.2026

Lier kommune

Innhold

1. Innledning og formål 3
2. Overordnede prinsipper for eierstyring 3
3. Roller og ansvar 4
4. Rammer for utøvelse av eierskapet 5
4.1 Eiermelding....5
4.2 Styringsdokumenter 5
4.3 Styresammensetning....5
4.4 Politiske arenaer....6
4.5 Forventninger til selskapene 6
5. Gyldighet og revisjon....6

1. Innledning og formål

Lier kommune har eierinteresser i en rekke ulike selskaper, kommunale foretak og interkommunale samarbeid. Selskapsorganisering innebærer at oppgaver og ansvar som ellers ville ligget til kommunen, utøves gjennom egne rettssubjekter.

Kommunalt eierskap er et virkemiddel som benyttes der kommunen har behov for langsiktighet, særskilt kompetanse, organisatorisk fleksibilitet eller en hensiktsmessig avstand mellom politisk nivå og operativ virksomhet. Eierskap kan gi andre styringsmuligheter enn om oppgaven løses i kommunens egen organisasjon, og forutsetter tydelige mål, bevisst rolleforståelse og systematisk politisk oppfølging.

Lier kommunes eierskap tjener ulike formål. Enkelte selskaper er tjenesteproduserende, der eierskapet ivaretar levering av kommunale tjenester eller lovpålagte oppgaver. Andre er strategiske, der kommunen har eierinteresser for å ivareta samfunnsutvikling, infrastruktur eller andre langsiktige interesser. Enkelte eierskap er finansielle, der formålet primært er kapitalforvaltning og avkastning. Formålet med det enkelte eierskap er avgjørende for hvordan eierstyringen utøves.

Eierskapspolitikken fastsetter kommunens overordnede rammer og prinsipper for utøvelse av eierskap. Formålet er å bidra til målrettet, forutsigbar og langsiktig eierstyring, samt å sikre god politisk styring og kontroll med kommunens eierinteresser. Politikken skal gi en felles forståelse for hvordan kommunen forholder seg til eierskap som styringsform. Detaljert regulering av roller, myndighet, representasjon og informasjonsflyt følger av politisk reglement og øvrige styringsdokumenter.

Eierskapspolitikken er forankret i kommuneloven § 26-1 og inngår, sammen med den årlige eiermeldingen, i kommunens oppfyllelse av lovens krav til eierskapsmelding.

2. Overordnede prinsipper for eierstyring

Lier kommune legger følgende overordnede prinsipper til grunn for sin utøvelse av eierskap.

Prinsipp 1 - Formål og valg av organisasjonsform
Før etablering av selskap eller endring av organisasjonsform skal kommunen vurdere formålet med eierskapet, behovet for politisk styring og kontroll, risiko og hvilke organisasjonsformer som best ivaretar disse hensynene.

Prinsipp 2 - Aktiv og rollebevisst eierstyring
Lier kommune skal utøve sitt eierskap aktivt innenfor rammene av gjeldende lovverk og med klar rolleforståelse mellom kommunen som eier, styret og daglig ledelse. Eierrollen skal skilles fra kommunens øvrige roller som myndighetsutøver, bestiller av tjenester og samfunnsutvikler. Informasjon fra selskap til eier skal formidles gjennom selskapets ledelse.

Prinsipp 3 - Styresammensetning og kompetanse
Lier kommune skal arbeide for at styrene i selskaper og foretak der kommunen har eierinteresser samlet har kompetanse tilpasset virksomhetens formål, risiko og egenart. Det skal tilstrebes mangfold og balansert kjønnsrepresentasjon i tråd med gjeldende lovgivning. Folkevalgte skal ikke velges til styreverv i kommunale foretak eller hel- og deleide selskaper. Styremedlemmer oppnevnt av kommunen skal motta kommunens gjeldende veileder i styrearbeid og kan tilbys opplæring i kommunalt eierskap og eierstyring.

Prinsipp 4 - Åpenhet
Lier kommunes eierskap skal preges av åpenhet. Informasjon som formidles mellom selskap og eier skal være relevant, etterprøvbar og bidra til legitimitet og tillit til det kommunale eierskapet.

Prinsipp 5 - Etikk, bærekraft og samfunnsansvar
Selskaper og foretak der Lier kommune har eierinteresser skal drives på en etisk forsvarlig måte og bidra til bærekraftig samfunnsutvikling, i tråd med kommunens verdigrunnlag og overordnede mål. Kommunale foretak og heleide aksjeselskaper skal implementere kommunens etiske retningslinjer.

3. Roller og ansvar

Kommunestyret
Kommunestyret er kommunens øverste organ for eierstyring. Kommunestyret fastsetter eierskapspolitikken, behandler eiermeldingen og treffer vedtak i prinsipielle eiersaker.

Formannskapet
Formannskapet er generalforsamling for kommunens heleide aksjeselskaper.

Eierutvalget
Eierutvalget ivaretar den løpende politiske oppfølgingen av Lier kommunes eierskap innenfor rammer fastsatt av kommunestyret, og fungerer som kommunens valgkomité for styrene i kommunens heleide aksjeselskaper og kommunale foretak. Der kommunen som medeier inviteres til å delta i valgkomiteer i deleide selskaper, oppnevner eierutvalget kommunens representant(er).

Ordfører
Ordfører representerer kommunen i generalforsamlinger i deleide aksjeselskaper og i representantskap i interkommunale selskaper.

Kommunedirektøren
Kommunedirektøren utreder saker som gjelder kommunens eierskap og sørger for oppfølging av vedtak.

Kontrollutvalget
Kontrollutvalget fører kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

4. Rammer for utøvelse av eierskapet

For at eierskapspolitikkens prinsipper skal få praktisk innhold, må de understøttes av konkrete virkemidler. Kapittelet beskriver de sentrale rammene for Lier kommunes eierstyring.

4.1 Eiermelding

Eiermeldingen er kommunens sentrale politiske dokument for oppfølging av eierskapet. Den gir kommunestyret oversikt over kommunens eierposisjoner, formålet med hvert eierskap og resultatene av eierskapet, og danner grunnlag for politisk vurdering av om eierskapet skal videreføres, endres eller avvikles.

Eiermeldingen behandles årlig av kommunestyret i 4. kvartal.

Sammen med eierskapspolitikken oppfyller eiermeldingen kommunelovens krav til eierskapsmelding, jf. kommuneloven § 26-1.

4.2 Styringsdokumenter

Kommunen skal vurdere behovet for eierstrategier for hvert selskap der kommunen har strategiske interesser og innflytelse av betydning.

Vedtekter, selskapsavtaler og aksjonæravtaler er sentrale styringsverktøy for det enkelte selskap. Kommunen skal arbeide for at disse understøtter formålet med eierskapet og gir tilstrekkelig styringsmulighet.

4.3 Styresammensetning

Valg av styremedlemmer er et av Lier kommunes viktigste virkemidler for å påvirke selskapenes utvikling over tid. Ved oppnevninger vurderer valgkomiteen både kompetansebehov, kontinuitet i styret og balanse i sammensetningen, tilpasset det enkelte selskaps virksomhet og fase.

I heleide selskaper og kommunale foretak oppnevner kommunen styret alene. I deleide selskaper skjer oppnevningen i samarbeid med øvrige eiere, og Liers innflytelse over styresammensetningen avhenger av eierandel og eventuelle aksjonæravtaler. Eierutvalget ivaretar valgkomitéfunksjonen for kommunens heleide selskaper og foretak, og oppnevner kommunens representanter i valgkomiteer i deleide selskaper der kommunen inviteres til slik deltakelse, jf. kapittel 3.

4.4 Politiske arenaer

Det årlige eierseminaret for formannskapet og eierutvalget er en sentral arena for politisk eierskapsoppfølging.

4.5 Forventninger til selskapene

Kommunale foretak og heleide aksjeselskaper skal innrette seg etter Lier kommunes eierskapspolitikk og eventuelle eierstrategier. For selskaper der kommunen er medeier, er forventningen at selskapene kjenner til kommunens eierskapspolitikk og legger den til grunn så langt det er forenlig med selskapets øvrige rammer.

Selskapene skal rapportere til eier i samsvar med selskapslovgivning, selskapsspesifikke avtaler og etablert praksis, slik at eier har grunnlag for løpende oppfølging.

5. Gyldighet og revisjon

Eierskapspolitikken ble vedtatt av kommunestyret 22. september 2026 og erstatter eierskapspolitikken vedtatt 10. desember 2019.

Eierskapspolitikken behandles av kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, i samsvar med kommuneloven § 26-1. Politikken kan revideres ved vesentlige endringer i kommunens eierskap eller rammebetingelser.